

**Economische ontwikkeling;
Een rijzende economie**

Central Bureau of Statistics Curaçao

Economische Ontwikkeling 2022: *Een rijzende economie*

Eerste resultaten van het Bruto Binnenlands Product Curaçao – 2022

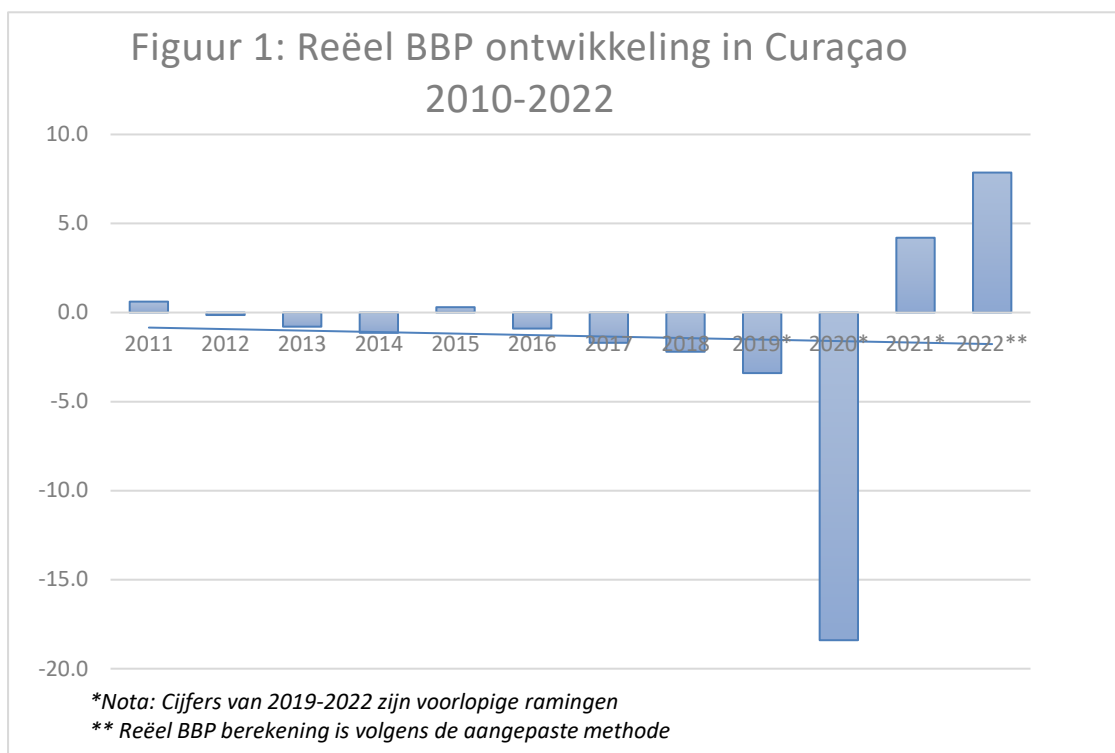
De economie neemt toe met 7,9 procent in 2022

De Curaçaose economische bedrijvigheid is in 2022 met 7,9 procent toegenomen, na de groei van ruim 4 procent in 2021. De economie blijft weerbaar ondanks de recordhoogte van het inflatiecijfer. Die nam het afgelopen jaar sterker toe dan verwacht, tot ruim 7,4 procent in 2022, vooral door de forse stijging van de energieprijzen. Een hogere economische bedrijvigheid heeft voordelen gebracht voor Curaçao, namelijk meer banen werden geopend in de toeristische sector, een bovenmatige groei in de transport activiteiten en administratieve en ondersteunende activiteiten zijn de toonaanzetters die samen met de andere bedrijfstakken, Curaçao weer perspectief hebben gegeven. Het is ook voor het eerst in de laatste tien jaren dat Curaçao twee opeenvolgende jaren een groei heeft ervaren (zie figuur 1).

De economische activiteiten op Curaçao produceerde een sterker dan verwachte expansie in het bruto binnenlands product (BBP) in constante prijzen van 7,9 procent. De expansie oftewel hoogconjunctuur wordt gekenmerkt door het toenemen van economische activiteiten. De productie is gestegen, bankleningen zijn vooruitgegaan, de participatiegraad van de werkzame populatie is van 45.6 naar 53.5 procent toegenomen (AKO 2022), de hoeveelheden beschikbare goederen en diensten zijn gestegen.

De economische groei wordt berekend aan de hand van de volumegroei in het productieproces en de conjunctuurontwikkeling. Deze gegevens zijn nog voorlopig, omdat nog niet over volledige gegevens van alle bedrijfstakken kan worden beschikt. De economische indicatoren zijn statistieken die de huidige status van de economie van een land aangeven, afhankelijk van een bepaald gebied van de economie (zoals de industrie, de werkgelegenheid, de prijzen, etc.).

In 2022 is een nieuwe methode geïmplementeerd voor wat betreft het berekenen van de BBP in constante prijzen oftewel reëel BBP, dit brengt met zich mee dat voorgaande jaren niet meer vergelijkbaar zijn qua methode. Tot 2021 werd de BBP in nominale prijzen gecorrigeerd met de totale CPI om te komen tot de constante prijzen, nu worden deze per bedrijfstak gecorrigeerd.

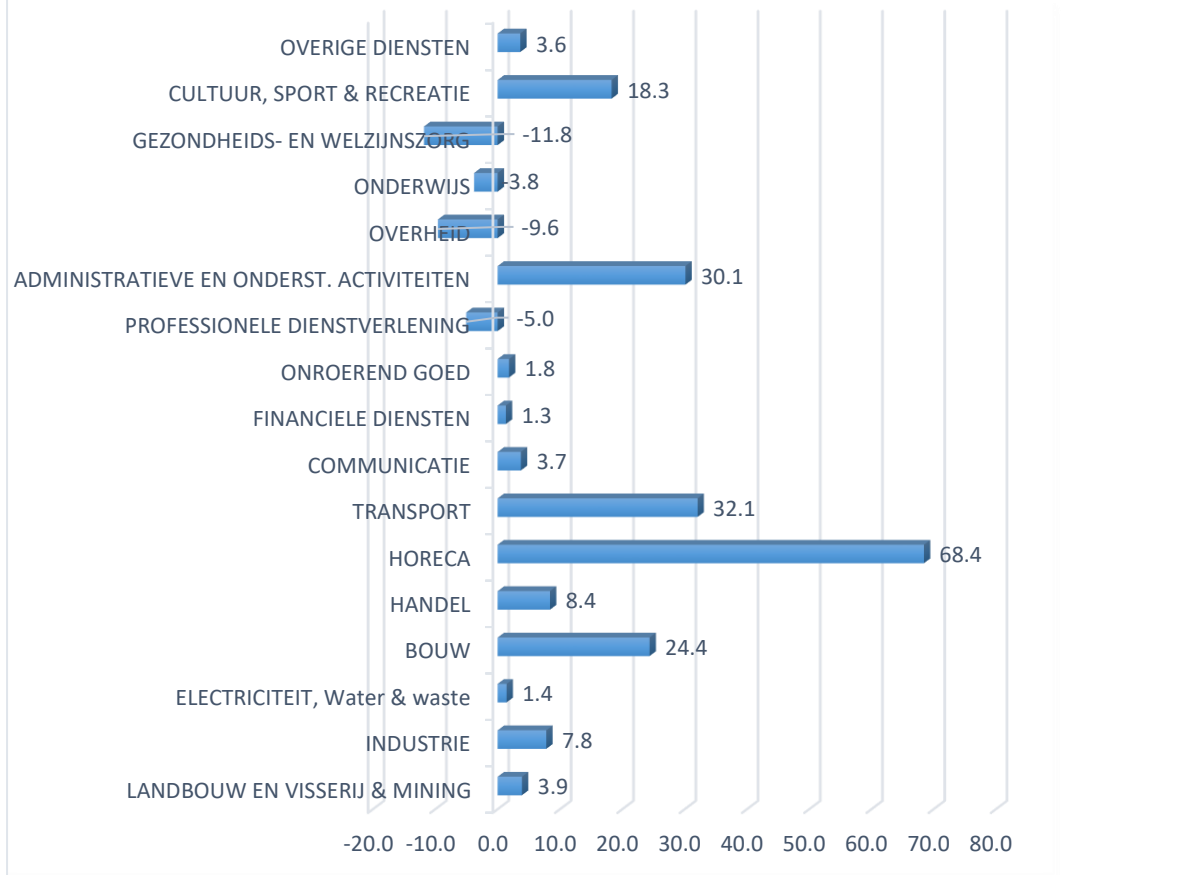
De economische ontwikkeling per bedrijfstak

In 2022 was de toeristische industrie, van alle bedrijfstakken, de belangrijkste bedrijfstak in het creëren van toegevoegde waarde, gevolgd door de transport en opslag nijverheid en de administratieve en ondersteunende activiteiten industrie. Over de hele linie van economische activiteiten was er sprake van groei, met uitzondering van vier bedrijfstakken (zie fig.2), maar de bovengenoemde sectoren waren zeker de grootste drijfveren waardoor er reële groei heeft plaatsgevonden.

De toegevoegde waarde van *Landbouw, visserij en mijnbouw* is gestegen met meer dan 3 procent (in 2022).

De industriële activiteiten hebben een gunstige stijging van ongeveer 7,8 procent in de bedrijfstak *Industrie*. De oorzaak hiervan is de industriële bedrijvigheid (zonder raffinaderij) die zijn toegenomen naar aanleiding van de groei in hun afzetmarkten.

Figuur 2: Economische Ontwikkeling per Bedrijfstak 2022

De *Utiliteitssector* (bestaande uit productie en distributie van elektriciteit, water en gas) vertoont een verdere toename van ruim 1,4 procent in 2022. In deze bedrijfstak is er een toeneming in de volume-activiteit waargenomen van elektriciteit en in de productie van water was de daling nihil. Hierdoor zijn ze samengesteld gegroeid.

In 2022 zette de activiteiten in de *Bouw* zich voort in een groei van 24,4 procent. De ontwikkeling van de nieuwbouw van woningen, straatinfrastructuur, commerciële panden en hotels hebben geleid tot een positieve prestatie in de bouwnijverheid.

De activiteiten in de *Handel* zetten zich voort in een toename van 8,4 procent, ten opzichte van het voorgaande jaar. De stijging is veroorzaakt door een toename van de goederenimport en de verschillende handelsactiviteiten van de bedrijven.

De trend in de bedrijfstak *Transport & Opslag* vertoont een opbloei van ongeveer 32 procent in de economische activiteiten in 2022. Bij transport zijn alle activiteiten in de haven en luchthaven in het algemeen vooruitgegaan. Het aantal tanker activiteiten en container 'movements', het aantal binnengeloofde schepen naar gewicht zijn gestegen bij de havenactiviteiten. Hierbij moet men wel nog denken aan de doorgerekende invloed van het uitblijven van een raffinaderij. De cruise calls en het aantal cruise passagiers zijn ook gestegen

maar nog niet tot pre-covid aantallen. De luchttransportactiviteiten zijn ook flink gestegen als gevolg van een toename in het aantal passagiers, het aantal landingen, en de luchtvrachten.

De *Horeca* (verschaffen van diensten in accommodatie en maaltijden activiteiten) behorend bij de toerisme sector, heeft een doorgroei ervaren in 2022. De activiteiten in de bedrijfstak hotels en restaurant zijn sterk toegenomen ten opzichte van het jaar 2021. Bestemmingen die het vorig jaar al goed deden, blijven ook in deze periode groeien maar bestemmingen die voorgaande jaren minder presteerden, laten nu ook mooie groeicijfers zien. Uit de cijfers van CTB (Curaçao Tourism Board) is waargenomen dat naar werelddeel bekeken groeide het toerisme vanuit Zuid-Amerika (+140%) het sterkst, gevolgd door het Caribisch gebied en Noord Amerika (+125 %), en Europa (+46%). Een globaal overzicht van het aantal overnachtingen van toeristen vanuit de verschillende toeristische regio's laat zien dat er een overweldigend toename heeft plaatsgevonden. Landen in Zuid-Amerika die leiding geven in aantal overnachtingen zijn Chile (+733%) en Argentina (+487%), daarna volgt het Caribisch gebied, met als koploper Trinidad & Tobago die een explosieve groei vertoont van 2085 procent, gevolgd door Jamaica (+263%). Toeristische overnachtingen vanuit Noord-Amerika, waaronder Canada (+179%) en de Verenigde Staten (+117%) laten een stijging zien, dankzij bekende hotelketens die op Curaçao zijn gevestigd. Uit het Europese gebied is Oostenrijk (+155%) de voorloper, gevolgd door Zwitserland (+ 151%). Uit andere gebieden zijn overnachtingen gegroeid met 88 procent. Min of meer is zowel het totaal aantal overnachtingen van toeristen met 64 procent als het totaal aantal bezoekers met 85 procent toegenomen. Alles overziend leiden deze ontwikkelingen tot een stijging in toegevoegde waarde in de bedrijfstak hotels en restaurants van 68,4 procent.

In de sector *Informatie en communicatie* wordt ook een stijging waargenomen van 3,7 procent in 2022.

Bij de bedrijfstak *Financiële dienstverlening* is er een stijging in het algeheel waargenomen (1,3%). Deze toename is toegeschreven aan voornamelijk de stijging voor wat betreft vergoedingen en commissies en overige lokale commerciële bankactiviteiten.

De bedrijfstak *Vastgoed* zijn de activiteiten gestegen met 1,81 procent naar aanleiding van gestegen verhuurde panden.

In de bedrijfstakken *Professionele, wetenschappelijke en technische activiteiten* is er een krimp van ongeveer 5 procent en bij *Administratieve en ondersteunende activiteiten* is er een aanzienlijke stijging van 30 procent. In deze laatst genoemde bedrijfstak zijn een aantal activiteiten gerelateerd aan toeristische activiteiten zoals autoverhuur, kantoor administratieve en -ondersteunende en overige bedrijfsondersteunende werkzaamheden welke een spin-off effect hebben ervaren vanwege de groei in toerisme.

De bijdrage van de *Overheid* tot de economische ontwikkeling was reëel minder in 2022. Er is een daling van 9,6 procent geconstateerd, de voorlopige toegevoegde waarde die beïnvloed

wordt door de overheidsactiviteiten zoals lonen en salaris en verkoop van goederen en diensten zijn reëel gedaald.

In de bedrijfstak *Onderwijs* wordt een achteruitgang getoond in 2022. De toegevoegde waarde van onderwijs is gedaald met 3,9 procent.

In de *Gezondheidszorg* is er een daling van 11,8 procent in 2022. De daling in deze bedrijfstak is voornamelijk te wijten aan minder activiteiten in het jaar die tot een economische groei leidden.

In *Kunst, amusement en recreatie* is er een weergave van een toename van meer dan 18 procent (18,3%). De groei van de activiteiten in deze bedrijfstak is ook voor een deel verbonden aan toerisme.

De wereldeconomie

In 2022 is de groei van de wereld economie 3,4 procent, dit is overeenkomstig de “World Economic Outlook”¹ van het Internationaal Monetair Fonds(zie fig.3). In 2022 is er een vertraging in de groei van de wereldeconomie in vergelijking met 6,0 procent in het jaar 2021.

De ontwikkelde economieën geven een gemiddelde stijging aan van 2,7 procent in 2022, in 2021 was het 5,2 procent. De groei ontwikkeling is voornamelijk beïnvloed door o.a. de Verenigde Staten (2,1%), de Eurozone (3,5%) waarvan Nederland een toename van 4,5 procent beleefde in zijn economie. Andere landen zoals het Verenigd Koninkrijk (4%), Canada (3,4%), en Japan (1,1%) hebben allemaal een economische groei ervaren in 2022.

De opkomende en ontwikkelingseconomieën zetten door met een groei van 4 procent in 2022, in vergelijking met 6,6 procent in 2021. De economieën van Azië zijn algeheel gegroeid met 4,4 procent.

¹ International Monetary Fund. World Economic Outlook, April 2023: A rocky recovery.

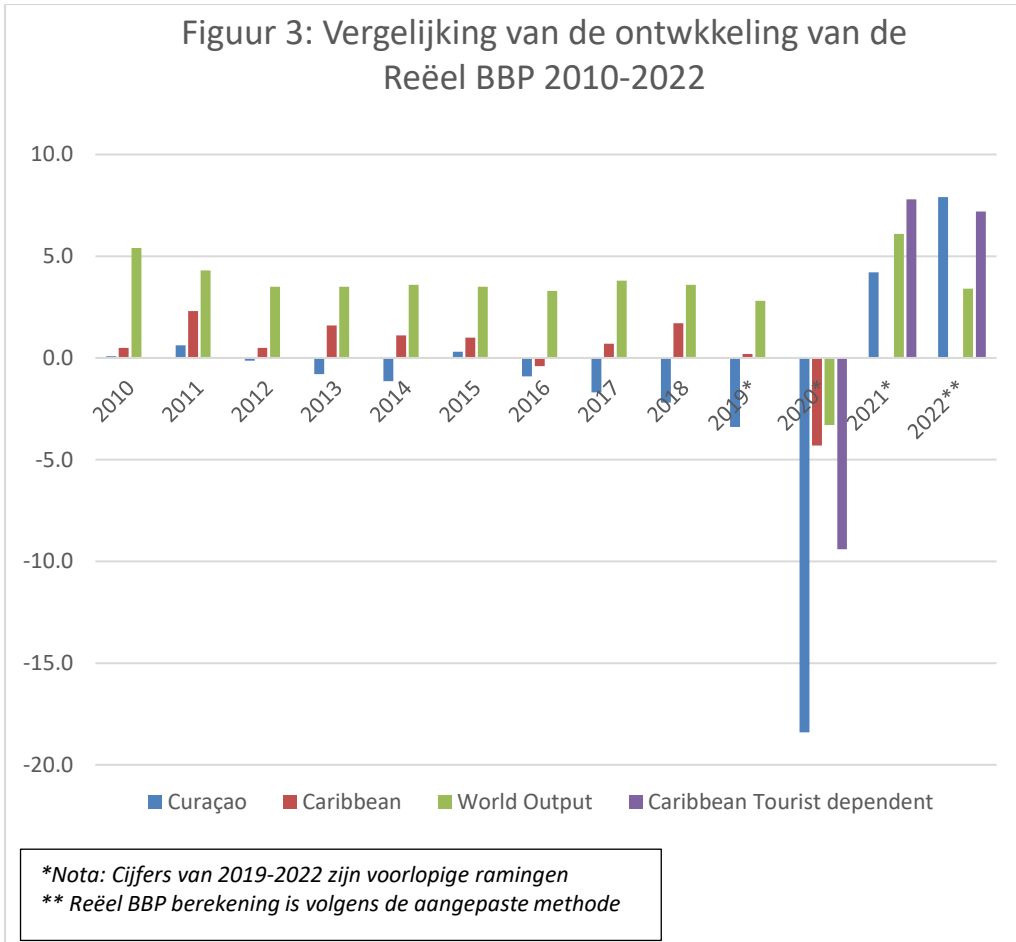
<https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2023/04/11/world-economic-outlook-april-2023>

<https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2022/04/19/world-economic-outlook-april-2022>,

² Regional Economic Outlook for the Western Hemisphere, April 2023

<https://www.imf.org/en/Publications/REO/WH/Issues/2023/04/13/regional-economic-outlook-western-hemisphere-april-2023>

Figuur 3: Vergelijking van de ontwikkeling van de Reëel BBP 2010-2022

In 2022 vertoont de economische ontwikkeling van Latijns-Amerika en Caribisch gebied een gemiddelde groei van 4 procent. De economie van Colombia is met 7,5 procent reëel gegroeid, terwijl Venezuela uit een daling van 1,5 procent (2021) naar een groei van 8 procent is gegaan. Volgens de gepubliceerde data uit de “Regional Economic Outlook for the Western Hemisphere”² is de Caribische regio dat toeristisch afhankelijk is, gegroeid met 7,2 procent. Eilanden zoals de Dominicaanse Republiek hebben een positieve reële groei van 4,9 procent, Jamaica 4 procent en Barbados 10 procent. Het buureiland Aruba heeft een groei van 5,7 procent. De economische ontwikkeling in Curaçao loopt in dezelfde trend van de meeste landen in de Caribische regio en de wereld, waarvan de meesten een herstel of expansie hebben meegemaakt in 2022.

////////////////////////////////////